

Poecilia latipinna - Szélesszárnyú fogasponty

ELSŐ LEÍRÓJA:	Le, 1821
CSALÁD:	Poeciliidae
MÉRET:	7-10 cm
C°:	25-30
pH°:	7-8
Nk°:	12-25
HELYIGÉNY:	80 liter
VISELKEDÉS:	békés
TÁPLÁLÉK:	mindenevő
TARTÓZKODIK?	felső-középső szint
ÉLETTARTAM:	3-5 év
TERM.VÉD.:	felméretlen

Poecilia latipinna

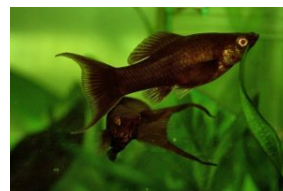
Szélesszárnyú fogasponty
(Le, 1821)

TOVÁBBI KÉPEK:

TÉRKÉP (MAP); ELTERJEDÉSI TERÜLETE:

Poecilia latipinna – Szélesszárnyú fogasponty elterjedési területe (Map)

Part menti félsós és tengervizek Mexikóban, beleértve a Mexikói-öblöt is; az USA-beli Dél-Karolinában is előfordul.

KÜLALAK ÉS JELLEGZETESSÉGEK LEÍRÁSA:

Az Egyesült Államok délkeleti államaitól, Karolinától le egészen a mexikói Yucatán-félszigetig, a partközeli lagúnákban és folyótorkolatokban él ez az Európába 1903-ban importált, feltűnő megjelenésű állat. Testhossza a szabadban eléri a 12, az akváriumban a 9 cm-t. D 13-14, A 9-10, P 13, V 6, squ. 26-28. A széles alapú és magas hátúszójú mollik egyik jeles képviselője. A hím vitorlaszerűen felmeresztett hátúszója magasabb mint a törzse. Erőtéljes, megnyúlt, de egyenletes magasságú, lapított testű hal.

A hím pompás színezetű. A háttájék sötét olajzöld vagy őzbarna, oldalai felül barnásak, alul rózsásak vagy kékek, gyöngyházfényűek; piros, kék és sötétzöld pettyekből 5-6 hosszanti szalag vonul végig rajtuk. Olykor feketés keresztsávok is előtűnnek az oldalakon. A torok- és a haltájék fehéres. A mellúszók magasságában eredő és csaknem a faroknyél végéig húzódó hátúszó világoskék, fekete pontsorokkal és sárga szegéllyel. A gyöngyházfényben csillogó farok-úszó felül narancspirosan, közepe táján kékesszürkés, alul pedig kéken pettyezett. A nőstény hátúszója jóval kisebb, színei tompábbak.

E váltoékony mustrázatú fajt nehéz megkülönböztetni a hozzá nagyon hasonló vitorlás fogaspontytól (P. velifera). A hátúszó sugárszámán kívül Vogt szerint a két faj között annyi a látható különbség, hogy a P. latipinna hím hátúszójának a tövén a pettyek hosszúkásak, s az egyik sugárról átnyúlnak a másikra, a P. velifera hím esetében viszont ezek az erősen fénylő pettyek kerekdedek, s csak a sugarak közti hártýára terjednek.

TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE:

A nagy termetű, magas hátúszójú molliknak tágas, nagy medencére van szükségük, mert különben visszamaradnak a növekedésben. Legjobb külön, esetleg más elevenszülő fajokkal együtt tartani őket. Az importáltak vizéhez Frey 10-20% tengervizet vagy 0,5%-nyi konyhasót javasol (én minden mollis-medencében mindig feloldom a Sterba által is ajánlott 10 literenkénti 1 teáskanálnyi konyhasót). A tenyésztett állatoknak Frey csak akkor tanácsolja a konyhasót, ha azok rossz közérzetük jeleként összehúzott úszókkal, himbálódzva egy helyben maradnak, de ettől függetlenül ezek a halak kedvelik az állandó alacsonyabb sókoncentrációt, hiszen egyes helyeken már brackvizekben is honosak. Ugyanezt észleljük, amikor e hőigényes állatok a számukra alacsony vízhőmérsékleten fáznak. A kedvező tartási hőhatár: 25-30 °C. Az erőteljes, szép színezetű, magas hátúszójú példányok kifejlődésében a tágas élőhelyen kívül fontos a bőséges és változatos élelmezés. A legkülönbélebb állati élő eleségeken kívül jó minőségű tápok, algákat és más friss növényt (fejes salátát, spenótot, sárgarépát), felfőzött és leöblített zabpelyhet, sörélesztőt is rendszeresen kapjanak. Medencéjük jól megvilágított helyen álljon, hogy a dús növényzet levelein és a medencefalakon sok zöldalga képződjön számukra.

Alaposan szűrjük medencéjüket, mert a ritkább tenyészváltozatok méginkább érzékenyen reagálnak a vízminőség-romlására. A só antibakteriális hatása miatt sem elvetendő. Szívesen bujkál a növényzet között. Társaságnak úszócsipkedő fajokat semmiféleképpen se válasszunk.

Tenyésztése: Ha a faj egyedei jól érzik magukat, elevenek, s hevesen kergetőznek, hajtják nőstényeiket (ezért is célszerű több nőstényt gondozni, mint hímeket). A nem elég nagy medencében együtt lévő, egymással rivalizáló hímek nemcsak agyonhajszolhatják egymást, de szépséges hátúszójukat is megtéphetik. A szaporítás nem okoz különösebb gondot, az ivadék felnevelése kicsit problémásabb. A nagy testű nőstények rendszerint igen termékenyek, és akár 120 ivadékot is világra hozhatnak egyszerre. A 12 mm hosszú újszülötteket a legapróbb élő eleséggel (Artemia naupliuszokkal, Cyclops, Diaptomus planktonrákokkal), vágott Tubifexszel, grindállal, algákkal, aprított pelyhű vagy külön az ivadék számára gyártott táppal naponta háromszor, majd kétszer etessük. Ha igazán szép, magas hátúszójú hímet kívánunk nyerni, azokat ivaruk felismerhetősége után nyomban válasszuk külön, mert testvéreik rajában nevelve, úszóik általában fejletlenebbek maradnak. A kicsik egészsége érdekében rendszeresen végezzünk részleges vízcsert jól szűrt és enyhén sózott medencéjükben. A legimpozánsabb (erőteljesen fejlett testű és igen magas hátúszójú) példányokat a meleg éghajlatú díszhalfarmokon (Florida, Hong

Kong stb.) szabadtéri tavakban (Európában üvegházi vagy szabadtéri fűtött medencékben) állítják elő. Am meg az ilyen körülmények közt nevelkedett hímeken is csak a második életévükben alakul ki a nagy hátúszó.

Eredeti élőhelyein természetes változatként fordul elő albinó formája, vadon élő melanisztikus variációja pedig feketetarka. A *P. latipinna* tiszta törzsalakja ma már alig látható. A kereskedelmi forgalomban manapság inkább a *P. latipinna* x *P. velifera* hibridek utódai, sőt a fekete *P. sphenops*sal való keresztezéséből származott black molly tenyésztörzsei ismeretesek. A *P. latipinna* X *P. sphenops* „nigra” eredetű black mollik bársonyosfekete színűek, termetük nagyobb a pusztán *P. sphenops* kitenyésztésűeknél. Szemük világossárgán irizál, hátúszójuk, alkalmanként meg a farokúszójuk is narancssárga vagy narancsvörös szegélyű, (Ilyen piros hátúszószegélyű hibrid alakokat 1985-ben a margitszigeti hőforrás táplálta japánkerti dísz-tóban figyeltem meg.) A szaküzletekben újabban feltűntek e faj zöld és fekete lírafarkú tenyésztörzsei is, persze itt sem eredeti, hanem hibrid alakok lírafarkú mutáns változatairól van szó. Igen kedveltek az Egyesült Államok akvaristái körében az ezüstfehér alapon, szabálytalan tusfekete foltokkal telehintett salt-pepper mollyk (só-bors mollik), amelyeket nálunk egyszerűen csak feketetarkáknak vagy dalmata mollyknak neveznek.

Hasonlít a *P. velifera*ra, a vitorlás molly kitenyésztett változathoz is köze van. Több tenésváltozata van, mint a yucatáni mollynak, viszont a sózásra nem annyira igényes, mint a *velifera*, könnyebben is tartható, édesvízben is gond nélkül (a *velifera*hoz képest).

Sajnos mára a három ismertebb molly-faj keresztezései nem feltétlenül azonosíthatóak be faji pontossággal, mivel a *P. sphenops* és *P. latipinna* már annyiszor lett egybeívatva, és a basztardok továbbtenyésztve, hogy már csak a visszütés jellegéből azonosíthatunk bármit is... Ennek tetjében feltételvezhető, hogy a *P. velifera* is benne van már génállományukban, ezért sajnos manapság már csak "mollykról" beszélhetünk, esetleg még erősebb, vagy vadonfogott velifériákról.

Ennek az "egybekeresztezésnek" "hála" újabb és újabb változatok kerülnek piacra, a borostyánsárgától a fehér lírafarkúig. A mindenféle aranytarka változatok már-már a felismerhetetlenségig összekeveredtek fajilag.

Alapvetően a mollyk fajainak nagy többsége eredetileg érzékenyebb hal, mint ahogy a leírásban is szerepel, ahhoz képest, amilyenek a gyakorlatban bizonyulnak. A régóta akváriumban tartott és tenyésztett halak (fajok) beakvarizálódtak, azaz megszokták ezen körülményeket, így sokkal ellenállóbb halakhoz jutunk, így nagy valószínűséggel a leírtaknál kicsivel enyhébb "szigorúság" mellett tartott halak is jól érzik majd magukat és több évig boldogítják gazdájukat.

EGYÉB ELNEVEZÉSEK:

molli

syn: *Limia matamorensis*, *Limia poeciloides*, *Mollienesis latipinna*, *Mollienisia latipinna*, *Poecilia lineolata*, *Poecilia multilineata*.

Eng: Sailfin mollie, Sailfin molly.

Egyéb köznevei: Lille Sejlfinnefisk, Lille sejlfinnemolly, Leveäevämölly, Molliénésie á voilure, Breitflossenkärpfling, Tabai, Molinezja szerokopletwa, Topote velo negro, Bubuntis.

KATEGÓRIÁK:

[Akváriumi halak](#), [Eleven szülő fogasponyok](#)

KULCSSZAVAK:

[Akváriumi halak](#), [akvarisztika](#), [Poeciliidae](#), [1821](#), [Le](#), [Poecilia latipinna](#), [Szélesszárnyú fogaspony](#), [Eleven szülő halak](#)

JELLEMZŐK:

[állóvízi](#), [nagyon keményvízi \(20-30°Nk\)](#), [közepesen áramló vízi](#), [ÉA-trópusi](#), [békés viselkedés](#), [közepesen aktív mozgású](#), [Észak-Amerika](#), [mindenevő](#), [tengerparti](#), [középső szint](#), [Amerika](#), [felső szint](#), [Közép-Amerika](#), [átlagos élethossza 3-6 év](#), [trópusi](#), [átlagos növényzetigényű](#), [közepes méretű 5-10 cm](#), [féllúgos \(7.5-8 pH\)](#), [átlátszó vízi](#), [keményvízi 15-20°Nk](#), [hőigényes \(25-30 °C\)](#), [közepesen keményvízi 10-15°Nk](#), [sűrű növényzetigényű](#), [normál \(6.5-7.5 pH\)](#), [közepes méretű akvárium 50-100 literig](#).

FELHASZNÁLT IRODALOM, FORRÁSOK:

Írta: Honffy Gábor

Katalógusba került: 2008-05-07 09:01:15

Legutolsó frissítés: 2014-06-17 07:49:45

Katalógus ID: 3913

Oldal linkje: <https://akvaristalexikon.hu/akvariumi-halak/elevenszulo-fogasponyok/poecilia-latipinna.html>

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva